

**DEL I ENCUENTRO DE L'AHCEE
AL V CONGRESO DE L'AEHC: L'EVOLUCIÓ
DELS ESTUDIS CINEMATogrÀFICS «AUTONÒMICS»
I/O «NACIONALS» I EL MAJOR INTERÈS PEL LOCAL
(BIBLIOGRAFIA)**

JOAQUIM ROMAGUERA I RAMIÓ (AEHC)

Efectivament. Tal com diu el llarg títol del meu treball, a O Carballiño (Ourense) vaig presentar l'agost de 1987 —en el marc de les II Xornadas do Cine en Galiza / Xornadas de Cine e Vídeo en Galiza (XOCIVIGA)— un primer recull que vaig intitular *Bibliografia sobre les cinematografies nacionals de l'Estat espanyol*, el qual posteriorment va ser objecte d'una revisió i una ampliació substancial amb vista a ser presentat en el marc del I Encuentro de la recentment nascuda Associació d'Historiadors del Cinema de l'Estat espanyol que celebrarem a la ciutat de Gijón (Astúries) els dies 14 i 15 de juliol de 1988. Allí vaig intitular la recopilació *Per una bibliografia sobre les cinematografies de l'Estat espanyol, per tal de poder estudiar i historiar el nostre cinema*, més tard publicada al volum d'actes *Cinematógrafo*, número 1: *Metodologías de la historia del cine* (Fundación Municipal de Cultura, Gijón, 1989).

Doncs bé, ara m'ha semblat oportú retornar sobre el particular perquè he observat amb joia que els punts de vista que hi exposava i hi defensava a les «Notes prèvies» (p. 101-104) no sols s'han confirmat, sinó que l'interès pels estudis locals especialment i pels sectorials, temporals o monogràfics en general s'ha incrementat a tot l'Estat, tant des de les aules universitàries (tesis doctorals, tesis de llicenciatures) com a càrrec dels estudiosos al descobert.

No tornaré a repetir aquells arguments, ni m'estendré tampoc a exposar-ne alguns de més recents perquè ja he resumit, he concretat i he exemplificat els uns i els altres —encara que sense aportar-hi l'aparell hemerobibliogràfic corresponent— al treball teòretic «El cinema català vist també des d'una perspectiva *altra*: la local», aparegut a *Revista de Catalunya* (Barcelona, juny 1992, núm. 64, p. 106-115).

Així, doncs, prefereixo aprofitar aquí l'espai raonable atorgat a aqueixa comunicació per a subministrar les referències que he aconseguit d'aplegar de llavors ençà, o sia del 1989 al 1993, amb el benentès que aquesta

bibliografia no posa al dia l'anterior, sinó que ara en plantejo una de nova planta amb criteris més polits, més meditats, més contrastats; i que «no existeix cap bibliografia completa i perfecta», i aqueixa tampoc, oi més quant l'objecte com l'objectiu són controvertits i complexos.

He dit que es tracta només d'una *bibliografia*, cosa que vol dir que he apartat per a una altra ocasió la pila d'articles de què dispo sobre el particular, però sí que hi menciono els dossiers monogràfics, les separates, les tesis de doctorat i de llicenciatura, els documents unitaris, etc., quan n'he tingut constància perquè no sempre surten a la llum per a tothom.

I ara un advertiment major: les referències aquí compilades podrien considerar-se com la «primera part» d'una bibliografia cinematogràfica sobre les nacions i les regions autònomes de l'Estat espanyol en curs d'elaboració. Quines serien les altres parts?

La segona: *Noms propis* espanyols o d'origen espanyol: monografies i estudis sobre aquests; llibres d'entrevistes; autobiografies, memòries i llibres propis; etc.

La tercera: *Films* espanyols: llibres i estudis sobre aquests; guions originals, tant rodats com no; narrativa i teatre en què es basaren; etc.

La quarta: *Hemerografia* sobre els epígrafs de totes tres parts.

Referències de catàlegs de festivals nacionals i internacionals o de programes de filmoteques que tracten de la matèria que aquí ens ocupa haurien de figurar també en un altre apartat, punt que vull deixar aquí anotat, si bé un servidor encara no n'ha fet la compilació corresponent desitjada; com tampoc uns altres aspectes menors que podríem assenyalar i que també s'haurien de tenir en compte a l'hora d'estudiar a fons el cinema total d'un país.

Així, doncs, la part que aquí oferim només incorpora els llibres de caràcter específic sobre cada comunitat, més una secció d'obres generals, no pas des de la perspectiva clàssica de «cinema espanyol», sinó amb un enfocament interessat de bell antuvi en la temàtica particular objecte de la meua recerca.

No cal dir que estic obert a escoltar qualsevol suggeriment que se'm pugui fer sobre la meua tasca, cosa que ja agraeixo ben sincerament de bell antuvi en enllestir aqueixa introducció, perquè la suma de nous criteris assenyats i d'opinions serioses diverses sempre acaba enriquint qualsevol treball de pertença.

En general

- ANTOLÍN, Matías. *Cine marginal en España*. Valladolid: XXIV SEMINCI, 1979.
- *Encuentro con el cine de las Nacionalidades y Regiones*. Madrid: Universidad Complutense; Facultad de Ciencias Biológicas; Aula de Cine, 1979 i 1980. [Dues convocatòries] [Catàlegs i dossiers]
- FOLGAR, Xosé María [ed.]. «Xornadas do cine das autonomías». *Memoria de Actividades 1990-1991*. Santiago de Compostel·la: Universidade, 1991, p. 98-168. [S'hi parla d'Euskadi, de Catalunya i de Galícia]
- *O cine nas comunidades autónomas do Estado español*. A: *Memoria de Actividades 1991-1992*. Santiago de Compostel·la: Universidade, 1993, p. 103-157. [S'hi parla de Catalunya, d'Andalusia i de Cantàbria]
- LEDO ANDIÓN, Margarita [ed.]. «Pantalla pròpia. O cine das nacións». *Cadernos a Nosa Terra de Pensamento e Cultura* [Pontevedra], (novembre 1990), núm. 9. [S'hi parla de Galícia, d'Euskadi i de Catalunya]
- LÓPEZ I LLAVÍ, Josep Maria [ed.]. *III Congreso de Cine-Clubs del Estado Español. Ponencias, comunicaciones y conclusiones*. Barcelona i Madrid: Federació Catalana de Cine-Clubs / Confederación de Cine-Clubs del Estado Español, 1992.
- *Mostra de Cinema de les Nacionalitats*. Xàtiva: Cine-Club Xàtiva, 1982 i 1983. [Catàlegs] [Dues convocatòries]
- PONCE, Vicente [ed.]. «Informe general (y provisional) sobre el cine mudo en España». *Archivos de la Filmoteca. Revista de Estudios Históricos sobre la Imagen* [València], (juny-agost 1990), núm. 6, p. 5-52. [S'hi parla de Madrid, d'Euskadi, de Catalunya i del País Valencià]
- ROMAGUERA I RAMIÓ, Joaquim [ed.]. *Primera Setmana de Cinema Experimental Espanyol. Films experimentals d'art de Barcelona-Madrid-València*. Barcelona: Cine-Club de l'Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya, 1981. [Catàleg]
- ROMAGUERA I RAMIÓ, Joaquim; ALDABAL BARDAJÍ, Peio [eds.]. «Hora actual del cine de las autonomías del Estado español». A: «*Cinematógrafo*». *Actas de la AEHC* [Donostia - Sant Sebastià], (1990), Euskadiko Filmategia - Filmoteca Vasca, vol. 2.
- SOLER, Anna; MONTAGUT, Elisa; SAMPERE, Magda; PREIXEUS, Antoni. *El cinema independent a Catalunya i al País Valencià*. Treball de tercer de Periodisme [tardes]. Bellaterra: Facultat de Ciències de la Informació. [1980]
- TORRELLA I PINEDA, Josep. *El cine amateur español: 1930-1950*. Barcelona: Centre Excursionista de Catalunya, 1950.
- *Crónica y análisis del cine amateur español*. Madrid: Rialp, SA, 1965.

Andalusia

- BEJARANO PÉREZ, Rafael. *El prospecto, propaganda cinematográfica*. Málaga: Gráficas Anfe, 1986.
- COLMENA TALAVERÓN, Enrique. *La vuelta al cine en 80 Sevilla. Una selección de «Lumière en Sierpes»*. Sevilla: Promotora Andaluza de Programas, SA, 1992.
- COLÓN PERALES, Carlos. *Los comienzos del cinematógrafo en Sevilla: 1896-1928*. Sevilla: Ayuntamiento. Servicio de Publicaciones, 1981.
- *El cine en Sevilla: 1929-1950. De la Exposición y la llegada del sonoro a la posguerra*. Sevilla: Ayuntamiento. Servicio de Publicaciones, 1983.
- *Sevilla: ciudad de deseo (De Pierre Louÿs a Joseph von Sternberg)*. Sevilla: Productora Andaluza de Programas, SA, 1993.
- DELGADO SERRANO, Juan-Fabián. *El cine*. Sevilla: Grupo Andaluz de Ediciones Repiso-Lorenzo, 1981. [Sobre el cinema a Sevilla]
- *Andalucía y el cine, del 75 al 92*. Sevilla: El Carro de la Nieve, SA, 1991.
- FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, Manuel Carlos. *Andalucía y el cine*. Madrid: Universidad Complutense; Facultad de Ciencias de la Información; Sección de Imagen, 1979. [Tesi de llicenciatura]
- *Hacia un cine andaluz*. Algesires: Bahía, 1986. [Resum del treball anterior]
- GARÓFANO SÁNCHEZ, Rafael. *El cinematógrafo en Cádiz. Una sociología de la imagen (1896-1930)*. Cádiz: Fundación Municipal de Cultura; Cátedra Adolfo de Castro, 1986.
- *Inventario de locales y salas de proyecciones cinematográficas de Andalucía*. Sevilla: 1983.
- LARA GARCÍA, María Pepa. *Historia de los cines malagueños desde sus orígenes hasta 1946*. Málaga: Diputación. Servicio de Publicaciones, 1988.
- MARTÍNEZ FERNÁNDEZ, Benito. *Córdoba en el cine*. Córdoba: Diputación. Servicio de Publicaciones, 1991.
- SEVIYA. GABINETE DE PROYECTOS. *Arquitectura teatral y cinematográfica. Andalucía 1800-1990*. Sevilla: Junta de Andalucía. Dirección General de Fomento y Promoción Cultural. Consejería de Cultura y Medio Ambiente, 1990.
- TORRES VELA, Javier [ed.]. *Festivales de Andalucía*. Sevilla: Junta de Andalucía. Consejería de Cultura, 1988.
- UTRERA, Rafael; DELGADO, Juan-Fabián [eds.]. *Cine en Andalucía. Un informe*. Sevilla: I Festival Internacional de Cine de Sevilla; Argantonio, Ediciones Andaluzas, 1980.
- UTRERA, Rafael; OLID, Miguel. *El cortometraje andaluz en la democracia (1976-1992)*. Sevilla: Productora Andaluza de Programas, SA, 1993.
- UTRERA, Rafael; DELGADO, Juan-Fabián; BOLLAIN, Juan Sebastián; OLID, Miguel. *El cine en Andalucía: identidad y mestizaje*. Córdoba: Filmoteca de Andalucía, 1993.

Aragó

- ASÍN, Jesús; SÁNCHEZ MILLÁN, Alberto; AGUAVIVA NOGUERA, Pedro. *Cine de ayer, cine para nostálgicos. Mirada atrás de unos aficionados zaragozanos*. Saragossa: Asociación Cultural Aragonesa, 1991.
- CARBÓ, Enrique [ed.]. *Cine en ... las Fiestas del Pilar de Zaragoza 1980*. Saragossa: Ayuntamiento; Asamblea de Cultura de Zaragoza, 1980.
- Catálogo de realizadores de vídeo en Aragón*. Saragossa: Gobierno de Aragón. Departamento de Cultura y Educación, 1988.
- HERNÁNDEZ RUIZ, Javier; PÉREZ RUBIO, Pablo. *Cineastas aragoneses*. Saragossa: Ayuntamiento. Servicio de Acción Cultural. Área de Cultura y Educación, 1992.
- *Diccionario de aragoneses en el cine y el vídeo (1896-1994)*. Saragossa: Mira Editores, SA, 1994.
- MARTÍNEZ, Amparo. *Los cines en Zaragoza: 1896-1936*. Saragossa: Universidad, 1995. [Tesi de llicenciatura]
- PÉREZ RUBIO, Pablo; HERNÁNDEZ RUIZ, Javier. *Aragón detrás de la cámara*. Saragossa: Heraldo de Aragón, 1990.
- ROTELLAR MATA, Manuel. *Aragoneses en el cine español I* (1970), *Aragoneses en el cine español II* (1971), *Aragoneses en el cine español III* (1972) i *Aragón en el cine IV* (1973). Saragossa: Ayuntamiento; Cine-Club Saracosta.
- SÁNCHEZ LÓPEZ, Roberto. «El cartel de cine en Zaragoza: una aproximación». *Actas del VI Coloquio de Arte Aragonés*. Saragossa: 1991, p. 483-501.
- SÁNCHEZ MILLÁN, Alberto. *Campaña de promoción e información cinematográfica*. Saragossa: Diputación. Departamento de Relaciones Socio-Culturales; Vocalía de Aragón de la Federación de Cine-Clubs del Estado Español, 1980.
- *Cine amateur e independiente en Aragón*. Saragossa: Gandaya. Asociación Cultural Aragonesa; Cine-Club Zaragoza, 1987.
- SÁNCHEZ VIDAL, Agustín. *Los Jimeno y los orígenes del cine en Zaragoza*. Saragossa: Patronato Municipal de las Artes Escénicas y de la Imagen; Archivo de la Filmoteca de Zaragoza, 1994.

Astúries

- LORENZO BENAVENTE, Juan Bonifacio. *Asturias y el cine*. Oviedo: Mases Ediciones, 1984.
- *Mujeres de Asturias en el cine*. *AsturCinema. La Revista Asturiana de Cine* [Gijón], (1990). [Número monogràfic]

Balears

- Els inicis i la situació del cinema a Mallorca: 1898-1917*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Biblioteca de la Filmoteca [s. a.]. [28 fulls]

Canàries

PLATERO FERNÁNDEZ, Carlos. *El cine en Canarias*. Las Palmas de Gran Canaria: Editora Regional Canaria - EDIRCA, SL, 1981.

RUÍZ RODRÍGUEZ, Álvaro. *El templo oscuro. La arquitectura del cine. Tenerife 1897-1992*. Santa Cruz de Tenerife: Filmoteca Canaria, 1993.

Cantàbria

SAIZ VIADERO, José Ramón. *El cine de los realizadores cántabros*. 3a ed. [ampliada]. Santander: Ediciones Tantín; Festival de Cine y Vídeo de Santander, 1991

SÁNCHEZ NORIEGA, José Luis. *Cine en Cantabria. Las películas de Mario Camus y los rodajes en Comillas*. Santander: Ediciones Tantín, 1994.

Castella - la Manxa

MONTERO BETETA, María Jesús. *Prensa, radio y cine en Ciudad Real durante la II República*. Ciudad Real: Diputación. Área de Cultura, 1987.

RUÍZ ROJO, José Antonio. *90 años de cine en Guadalajara (1897-1987)*. Guadalajara: Cine-Club Alcarreño, 1987.

Castella-Lleó

Cine español, desde Salamanca (1955-1995), El Catálogo de proyecciones. Salamanca: Filmoteca de Castilla-León, 1995.

GRAU, Mariano. *El cine en Segovia*. Segovia: 1958.

Inauguración de la Cátedra de Historia y Estética de la Cinematografía. Valladolid: Universidad de Valladolid, 2 de febrer del 1963.

MARTÍN ARIAS, Luis; SAINZ GUERRA, Pedro. *El cinematógrafo (1896-1919)*. Valladolid: Caja de Ahorros Popular. Obra Cultural, 1986.

Catalunya

ABAD, Ignasi; FERNÁNDEZ-PEÑA, Ana; MOLL, Mònica; PLANS, Albert. *El futur del cinema a Catalunya*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Ciències de la Informació, 1989. [Treball de comunicació de masses]

AGUPACIÓ DE ESCRITORES CINEMATOGRAFICOS. *Estatutos de la Agrupación de Escritores Cinematográficos*. Barcelona: AEC, 23 de febrer del 1955.

ALBERCH, Ramon; FREIXAS, Pere; MASSANAS, Emili. *L'arxiu d'imatges. Propostes de classificació i conservació*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1988.

ALONSO DÁVILA, Isabel. *De la història del cinema com a font per a la renovació de la història de Catalunya del segle XX. La seva didàctica*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1992. [Tesi de llicenciatura]

- ALSINA I SUREDA, Lluís. «Els cinemes de l'Escala». *Fulls d'Història Local*. L'Escala: Centre d'Estudis Escalencs i Arxiu Municipal de l'Ajuntament de l'Escala, (novembre 1991), núm. XXVIII, p. 253-260.
- AMELLER, Carles [ed.]. *Catàleg de la producció videogràfica a Catalunya 1970-1985*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1986.
- ASSOCIACIÓ D'ACTORS I DIRECTORS PROFESSIONALS DE CATALUNYA. *Guia d'actors i actrius professionals de Catalunya*. Barcelona: AADPC, 1988.
- BAILE, Ferran [ed.]. *Material àudio-visual per a infants: cinema, vídeo i diapositives. Llibret-guia*. Barcelona: II Mostra de Cinema, Vídeo i Àudio-Visuals per a Infants i Joves a Catalunya, Caixa de Barcelona, 1983.
- BALLÓ, Jordi; ESPELT, Ramon; LORENTE-COSTA, Joan. *Cinema català: 1975-1986*. Barcelona: Columna, 1990.
- BEORLEGUI I TOUS, Albert. *Arribada del cinema a Sabadell*. Sabadell: Gresol, 1988. [Treballs d'història, tercer de BUP]
- BONET, Lluís; CUBELES, Xavier; MIRALLES, Josep Maria (CENTRE D'ESTUDIS DE PLANIFICACIÓ - CEP). *La indústria del cinema a Catalunya. Estructura, evolució i elements per a la seva planificació*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1989.
- BOTEY, Lambert; MEDALLA, Jordina; COROMINAS, Agustí; GENER, Manuel. *El cinema a Granollers abans de la Guerra Civil*. Granollers: Ajuntament. Àrea de Serveis Personals, 1989. [Resum d'un treball major intitulat *El cinema a Granollers* (1982)]
- BRAGULAT I MAJORAL, Anna Maria. «Popular Films» (1926-1937). *Aportació a la història de la crítica cinematogràfica*. Universitat de Barcelona. Facultat de Geografia i Història. Departament d'Història de l'Art, curs 1985-1986. [Tesi de llicenciatura]
- BRUACH, Agustí. *Terrassa: la cultura del nostre segle (Cinema, teatre i música)*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, SA, 1993.
- CABALLÉ Y CLOS, Tomás. *Barcelona de antaño. Memorias de un viejo reportero barcelonés*. Barcelona: A. Núñez Impresor, 1944.
- *Un siglo de Barcelona*. Barcelona: Freixenet, 1947.
- CABAÑAS GUEVARA, Luis. *40 años de Barcelona*. Barcelona: Menphis, 1941.
- *Biografía del Paralelo (1894-1934). Recuerdos de la vida teatral, mundana y pintoresca del barrio más jaranero y bullicioso de Barcelona*. Barcelona: Menphis, 1945.
- CAÑELLAS I JULIÀ, Cèlia. *Política cultural de l'Ajuntament de Barcelona (1916-1929)*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 1982. [Tesi doctoral]
- CAPARRÓS I LERA, Josep Maria; BIADU I CUADRÉNCH, Ramon. *Petita història del cinema de la Generalitat (1932-1939)*. Mataró: Robrenyo, 1978.
- CAPARRÓS I LERA, Josep Maria; DELGADO, Buenaventura; CARNER-RIBALTA, Josep. *El cinema educatiu i la seva incidència a Catalunya. Dels orígens a 1939*. Barcelona: Universitat de Barcelona; Institut de Ciències de l'Educació; Promociones y Publicaciones Universitarias, SA, 1988.

- CAPARRÓS LERA, José María; ESPAÑA, Rafael de; RIPOLL, Xavier; RIGOL, Antoni; ALEGRE, Sergi; CRUELLS, Magí; SEBASTIÁN, Jordi. *El cinema en Catalunya. Una aproximació històrica*. Barcelona: PPU - Promociones y Publicaciones Universitarias, SA, 1993. [Pròleg d'Àlex Gorina]
- CASTANYS, Valentí. *Barcelona-Hollywood (Ràdio Cinema Sonor)*. Barcelona: Societat Espanyola de Llibreria, 1935.
- CASTELLVÍ, Agustí; SUÑÉ, Ramon. *L'ensenyament del cinema a Barcelona*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Ciències de la Informació, 1980. [Treball de comunicació de masses]
- *Catalan Cinema 89, 90, 91*. [El primer és un suplement de la revista *Acció!*, Barcelona, Oficina Catalana de Cinema, (1989); i els altres dos són suplementes de la revista *Cultura*, Barcelona, Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, (1990 i 1991). [En català, castellà i anglès]
- CENTRAL DEL CURT. *I Mostra de Cinema Marginal*. Barcelona: CC, 1981. [Catàleg]
- CENTRAL DEL CURT; COOPERATIVA DE CINEMA ALTERNATIU. *Dossier-catàleg de films propis i en distribució: obres i autors*. Barcelona: CC; CCA. [1976]
- 1974-1982. Barcelona: CC, 1994. [Textos de Josep Miquel Martí i Rom i Joaquim Romaguera i Ramió]
- CENTRE D'ESTUDIS DE PLANIFICACIÓ (CEP). *Inventari dels equipaments culturals de Catalunya*. Barcelona: CEP, 1986.
- CINE-CLUB VIC. *Historia del Cine-Club Vic. Actividad local y actividad comarcal*. Vic: Cine-Club Vic, 1966.
- «Cine en Cataluña». Dossier de la revista *Cine Asesor* [Madrid], (octubre 1987), núm. 700.
- «Cine en Cataluña». *Nosferatu. Revista de Cine* [Donòstia - Sant Sebastià], (juny 1992), núm 9.
- «Cinema i llengua a Catalunya». *Debats de l'Aula Provença*. Barcelona: Fundacions Jaume Bofill, Serveis de Cultura Popular i Estudis i Cooperació (ESICO), 1994, núm. 21. [Textos de Gabriel Planella, Joaquim Romaguera, Pere Ignasi Fages i Miquel Reniu]
- CONGRÉS DE CULTURA CATALANA. *Resolucions* (vol. 2) i *Manifest i documents* (vol. 4). PPCC: CCC, 1978 [Hi figuren els textos principals de conclusions de l'Àmbit Cinema, amb el benentès que la seva totalitat ocupa 378 fulls elaborats entre 1976 i 1977]
- CONSORCI D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ DE CATALUNYA. *Anuari estadístic de Catalunya*. Barcelona: CIDC, 1984 i s.
- CORBELLA, Joan M. *La comunicació social a Catalunya: 1981-1991. Una dècada de canvis*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Centre d'Investigació de la Comunicació, 1991.
- CUSACHS I CORREDOR, Manuel; SIVILLA I BOSCH, Josep. *El cinema a Mataró (1897-1939). De la Llanterna Màgica al cinema sonor*. Mataró: Caixa d'Estalvis Laietana, 1994.

- ESPAÑA RENEDO, Rafael de [ed.]. *Film/Historia. Centro de Investigaciones Cinematográficas. Memoria 1985, 1987, 1989*. Barcelona: Film/Historia, 1985, 1987 i 1989.
- ESTRI: *Distribuïdora de cinema per a l'escola i l'esbarjo. Catàleg de materials i serveis*. Barcelona: Estri, 1978.
- FANÉS, Fèlix [ed.]. «El cinema a Catalunya: 1896-1939». Dossier de L'Avenç. *Revista d'Història* [Barcelona], (desembre 1978), núm. 11, p.17-48.
- FEDERACIÓ CATALANA DE CINE-CLUBS. *Catàleg films-vídeos*. Barcelona: FCCC, 1990.
- FERNÁNDEZ ÁLVAREZ, ANA. *Mundial Film, distribuïdora cinematogràfica (1925-1936)*. Sabadell: Cine-Club Sabadell, 1993.
- FILM/HISTORIA. *10 anys d'història i cinema. Dossier recopilatori*. Barcelona: Film/Historia, 1993.
- FOLGAR, XOSÉ MARIA [ed.]. «Xornadas de cine catalán». A: *Memoria de Actividades 1991-1992*. Santiago de Compostela: Universidade, 1993, p. 7-68.
- Fons bibliogràfic de cinema cedit per Esteve Sala i Cortés a l'Associació Cultural de Granollers. *Catàleg*. Granollers: Associació Cultural, 1994.
- GALÍ, Alexandre. *Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya: 1900-1936*. Llibre XII: *Música, teatre i cinema*. Barcelona: Fundació Alexandre Galí, 1984.
- GASCH, Sebastià. *Les nits de Barcelona*. Barcelona: Pòrtic, 1969.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. *Memòries del Departament de Cultura: 1980-1982, 1983, 1984-1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1984-1994.
- *Catalan Films & Television: 1985-1986 a 1993-1994*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1986-1994. [Nou catàlegs en anglès]
- GIFREU I PINSACH, Josep. *Sistemes i polítiques de comunicació a Catalunya (premsa-ràdio-televisió-cinema: 1970-1980)*. Barcelona: L'Avenç, SA, 1983.
- GIFREU I PINSACH, Josep [ed.]. *Comunicació, llengua i cultura a Catalunya. Horitzó 1990. Prospectiva sobre la transformació del sistema de comunicació a Catalunya i la seva incidència en la llengua i la cultura*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1986.
- GIFREU, Josep [dir.]; COROMINAS, Maria [coord.]. *Construir l'espai català de comunicació*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Centre d'Investigació de la Comunicació, 1981.
- GIMÉNEZ I RUIZ, Maria Empar. *Incidència del cinema a la Barcelona d'inicis del segle xx (1898-1917). Anàlisi del seu reflex en un sector de la premsa barcelonina*. Universitat de Barcelona: Facultat de Geografia i Història, curs 1979-1980. [Tesi de llicenciatura]
- GÓMEZ INGLADA, Margarida [ed.]. *El cinema amateur al Prat*. El Prat de Llobregat: Ajuntament. Regidoria de Cultura, 1994.

- GONZÁLEZ LÓPEZ, Palmira. *Els intel·lectuals catalans i el cinema (1896-1923)*. Dossier de L'Avenç. Revista d'Història [Barcelona], (febrer 1985), núm. 79, p. 40-68.
- *Història del cinema a Catalunya*. Vol. I: *L'època del cinema mut (1896-1931)*. Barcelona: Els Llibres de la Frontera; Amelia Romero Editora; La Llar del Llibre, 1986.
- *Els anys daurats del cinema clàssic a Barcelona (1906-1923)*. Barcelona: Diputació. Publicacions de l'Institut del Teatre; Edicions 62, SA, 1987.
- GRAHIT GRAU, José. *El cine en Gerona*. Barcelona: Gráficas Fénix, 1943.
- HERROU TUAL, Claudie. *Le Cinéma catalan de 1896 à 1923. Naissance, plénitude et déclin*. Rennes: Université de Haute-Bretagne, 1994. [Mémoire de maîtrise]
- Història gràfica de Catalunya dia a dia*. Barcelona: Edicions 62, SA, 1978 i s.
- INSTITUT DEL CINEMA CATALÀ, SA. *Catàleg de curtmetratges distribuïts per l'ICC*. Barcelona: ICC, SA, 1982.
- IZARD, Natàlia. *La traducció cinematogràfica*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Centre d'Investigació de la Comunicació, 1992.
- JOSÉ I SOLSONA, Carles. *El sector cinematogràfic a Catalunya: una aproximació quantitativa*. Vol. I: *Exhibició*. Barcelona: Alba, SA, 1983.
- *El sector cinematogràfic a Catalunya: una aproximació quantitativa*. Vol. II: *Producció i distribució*. Barcelona: Alba, SA, 1984.
- *Tendències de l'exhibició cinematogràfica a Catalunya* (vol. III), Barcelona: Institut del Cinema Català, SA, 1987.
- *Els cinemes de Catalunya. Evolució municipal i comarcal* (vol.V), Barcelona: Fundació Privada Institut del Cinema Català, 1994.
- JOVEN, Isabel [ed.]. *Catàleg del fons videogràfic del Departament de Cultura*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1991.
- KIRCHNER, Antoni [ed.]. *Catalunya a l'Europa audiovisual*. Dossier de la revista *Cultura* [Barcelona], (març 1992), núm. 32, p. 27-42.
- LARRÉGOLA, Gemma [ed.]. «La indústria audiovisual en Catalunya». *Espacio Audiovisual. Informativo de la Industria Audiovisual* [Madrid], (octubre 1990), núm. 26.
- LASA, Joan Francesc de. *Coliseum. Libro conmemorativo de sus 25 años: 1923-1948*. Barcelona: Empresa Cines y Espectáculos [s. a].
- LLINÀS I COLOMINAS, Maria Eugènia. *Aproximació al cinema d'animació*. Universitat de Barcelona. Facultat de Geografia i Història, curs 1980-1981. [Tesi de llicenciatura]
- LLOBERA, Pere. *Cinema d'Estat*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1935.
- LÓPEZ I LLAVÍ, Josep Maria [ed.]. «Cinema i normalització lingüística». Dossier de la revista *Cultura* [Barcelona], (gener 1993), núm. 41, p. 27-42.
- MACHETTI, Sandro. *El pre-cinema a Lleida (Cultura i espectacles pre-cinematogràfics i el seu públic entre 1845 i 1896)*. Lleida: Pagès Editors, 1995.

- MARTÍNEZ-BRETÓN y MATEOS-VILLEGAS, Juan-Antonio. *La denominada «Escuela de Barcelona»*. Madrid: Universidad Complutense. Facultad de Ciencias de la Información. Departamento de Comunicación Visual y Audiovisual, 1984. [Tesi doctoral]
- MINGUET BATLLORI, Joan M. *Escola d'Estudis Artístics de l'Hospitalet (1975-1978)*. L'Hospitalet de Llobregat: Fundació Caixa de Pensions. Centre Cultural, 1989.
- MINGUET BATLLORI, Joan M. [ed.]. *Charles Chaplin en la cultura catalana (1922-1936). Classistes i avantguardistes enfront de «Charlot»*. Barcelona: Filmoteca de la Generalitat de Catalunya, 1989.
- MOLES, Antoni [ed.]. «15 Aniversari». *Cine-Club La Seu d'Urgell*. La Seu d'Urgell: Cine-Club La Seu d'Urgell, 1984.
- MUNSÓ CABÚS, Joan. *Els cinemes de Barcelona*. Barcelona: Edicions Proa, SA; Ajuntament de Barcelona, 1995.
- OFICINA CATALANA DE CINEMA; COL·LEGI DE DIRECTORS DE CINEMA DE CATALUNYA. *Barcelona, a Natural Mediterranean Set*. Barcelona: OCC, maig 1986, núm. 0. [En català, castellà, francès i anglès]
- OLIVELLA I FERRAN, Anna. *Història del cinema a Vilafranca del Penedès (1898 - anys 80's)*. Vilafranca del Penedès: Ajuntament. Servei de Cultura, 1989.
- OLTRA I COSTA, Romà. *Seixanta anys de cinema català (1930-1990). Un índex de films i directors des dels inicis del sonor fins avui insert en el seu context històric*. Barcelona: Fundació Institut del Cinema Català, 1990.
- PACO, José de [ed.]. *La Escuela de Barcelona*. Múrcia: Filmoteca Regional de Murcia; Semana de Cine Español, 1991.
- PASSARELL, Jaume. *Homes i coses de la Barcelona d'abans*. Barcelona: Pòrtic, 1974.
- Per un nou cinema català*. A: *Aplec* [Sant Feliu de Pallerols], (1981). [Dossier especial]
- Perspectives entorn dels cent anys de cinema a Sant Feliu de Guíxols*. Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament. Servei de Publicacions i d'Arxiu, 1995.
- PORREDON I BERNAUS, Joan. «El cinema a Cervera, de 1905 a 1920». *Miscel·lània Cerverina*, vol. IV. Cervera: Centre Comarcal de Cultura, 1986, p. 237-258.
- PORTACELLI I ROIG, Carme. *Cinematografització d'alguns codis extracinematogràfics en el film: Escola de Barcelona*. Universitat de Barcelona: Facultat de Geografia i Història. Departament d'Història de l'Art. Secció de Mitjans Audiovisuals, curs 1979-1980. [Tesi de Llicenciatura]
- PORTER-MOIX, Miquel [ed.]. *Breu història del cinema primitiu a Catalunya*. Mataró: Robrenyo, 1977.
- PORTER-MOIX, Miquel. *Adrià Gual i el cinema primitiu de Catalunya (1897-1916)*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, 1985.

- *Història del cinema a Catalunya (1895-1990)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1992.
- PORTER-MOIX, Miquel; HUERRE DE PORTER, Guillemette. *La cinematografia catalana: 1896-1925*. Palma de Mallorca: Moll, 1958.
- PORTER-MOIX, Miquel; ROS I VILELLA, Maria-Teresa. *Història del cinema català: 1895-1968*, Barcelona: Tàber, 1969.
- RIAMBAU, Esteve: *El paisatge abans de la batalla. El cinema a Catalunya (1896-1939)*. Barcelona: Llibres de l'Índex, 1994.
- RIAMBAU, Esteve; TORREIRO, Casimiro. *Temps era temps. El cinema de l'Escola de Barcelona i el seu entorn*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1993.
- RIBA I CAÑARDO, Joan; ROMAGUERA I RAMIÓ, Joaquim [eds.]. *Primera llista de films catalans disponibles per a la seva projecció*. PPCC: Congrés de Cultura Catalana. Àmbit Cinema, 1976.
- RIBAS I PIERA, Antoni. *A la plaça de Sant Jaume. Contra la corrupció i l'amiguisme*. Madrid: Ediciones Libertarias, SL, 1994.
- ROMAGUERA I RAMIÓ, Joaquim [ed.]. *Catàleg de films disponibles parlats-retolats en català: 331 títols*. Congrés de Cultura Catalana. Àmbit Cinema, 1977.
- *Jornades de Cinema Català. Materials, memoràndum i document final*. Barcelona: Setmana Internacional de Cinema de Barcelona, 1978-1979.
- *Política i acció cultural cinematogràfica catalana*. Barcelona: Institut del Cinema Català, SA, 1980.
- *Converses de Cinema a Catalunya. Història i conclusions*. Barcelona: Institut del Cinema Català, SA, 1981.
- *Cinema i història a l'Estat espanyol*. Dossier de *L'Avenç. Revista d'Història* [Barcelona], (gener 1982), núm. 45, p. 19-40.
- *Catàleg de films disponibles parlats o retolats en català 1982 (606 títols)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1983.
- *Muestra de cine catalán reciente: cortometrajes y documentales*. Bilbao: Certamen Internacional de Cine Documental y Cortometraje, 1983. [Catàleg]
- *Cinematògraf. Història de la Catalunya cinematogràfica*. Barcelona: Annals de la Federació Catalana de Cine-Clubs, FCCC, 1985-1988, 4 v.
- *Catàleg de films disponibles parlats o retolats en català 1987 (414 títols)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1988.
- ROMAGUERA I RAMIÓ, Joaquim: *Quan el cinema començà a parlar en català (1927-1934)*. Barcelona: Fundació Institut del Cinema Català, 1992.
- ROMAGUERA I RAMIÓ, Joaquim [ed.]. *Cinematògraf* (segona època), núm. 1 i 2. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana de Comunicació, 1992 i 1995. [Actes de les I i II Jornades sobre Recerques Cinematogràfiques: *La historiografia cinematogràfica a Catalunya i Infraestructures industrials del cinema a Catalunya* respectivament]

- ROMAGUERA I RAMIÓ, Joaquim; LÓPEZ I LLAVÍ, Josep Maria; JOSÉ I SOLSONA, Carles. *El català en el cinema i en el vídeo a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut de Sociolingüística Catalana, 1989. [92 fulls]
- ROMANÍ I OLIVÉ, Joan Maria. *Informe sobre el públic assistent a la pel·lícula Excalibur (versió catalana i versió castellana)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut de Sociolingüística Catalana, 1982. [Dossier]
- SALA, RAMON; ÁLVAREZ, Rosa. *Laya Films (1936-1939)*. Madrid: Filmoteca Nacional de España, 1978.
- SALA I CORTÉS, Esteve. *Notes per a una història del cinema a Granollers*. Granollers: Centre d'Estudis, Associació Cultural, 1960.
- TORÁN I BELLVER, Maria Rosa. *Política cultural de l'Ajuntament de Barcelona (1930-1936)*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 1982. [Tesi doctoral]
- TORRELLA I PINEDA, Josep. *El cinema i Sabadell. Panorama històric*. Sabadell: 1943. [34 fulls]
- *Introducció i desenvolupament del cinema a Sabadell: 1897-1936*. Sabadell: Fundació Bosch i Cardellach, 1980.
- *Rodatges de postguerra a Barcelona. Un recorregut pels estudis de cinema*. Barcelona: Fundació Institut del Cinema Català, 1991.
- UNIÓN COOPERATIVA CINEMATOGRAFICA ESPAÑOLA. *Estatutos de la cooperativa Unión Cooperativa Cinematográfica Española*. Barcelona: Imprenta Romana, 1936.

Euskadi

- CENTRO DE INVESTIGACIONES SOCIOECONÓMICAS, SL (CISE). *Hábitos culturales en la Comunidad Autónoma de Euskadi*. Madrid: Ministerio de Cultura. Secretaría General Técnica, març-octubre 1985, p. 123-136.
- *Euskal Zinema / Cine vasco / Basque Cinema: 1981-1989*. Donòstia i Vitòria: Eusko Jaurilaritza - Gobierno Vasco. Euskadiko Filmategia - Filmoteca Vasca. Kultura eta Turismo Saila - Departamento de Cultura y Turismo, 1990. [Catàleg en èuscar, castellà i anglès]
- Filmoteca Vasca - Euskadiko Filmategia: Recuperar la memoria colectiva*. Separata de la *Revista Internacional de Estudios Vascos (RIEV)*, any 42, t. XXXIX, núm. 2, 1992, p. 385-401.
- LÓPEZ ETXEVARRIETA, Alberto. *El cine en Vizcaya*. Bilbao: Caja de Ahorros Vizcaína; Editorial Vizcaína, SA, 1977.
- *Cine vasco: ¿realidad o ficción? Época muda*. Bilbao: Mensajero, 1982.
- *Cine vasco: de ayer a hoy. Época sonora*. Bilbao: Mensajero, 1984.
- *Vascos en el cine*. Bilbao: Mensajero, 1988.
- PAGOLA, MANU. *Bilbao y el cine*. Bilbao: Ayuntamiento. Área de Cultura y Turismo, 1990.

- SADA, Javier María. *Cinematógrafos donostiarros*. Donòstia - Sant Sebastià: Euskadiko Filmategia - Filmoteca Vasca, 1991.
- VI *Semana de Cine Vasco* / VI *Astea Euskal Zinema*. Vitòria: Caja de Ahorros de Vitoria - Gasteizko Kutxa. Departamento de Obras Sociales, 1990. [Catàleg]
- UNSAIN, José María. *Los vascos y el cine experimental*. Bilbao: Sociedad de Estudios Vascos - Eusko-Ikaskuntza / Certamen de Bilbao [s. a.], p. 224-230. [Separata]
- *El cine y los vascos*. Donòstia - Sant Sebastià: Eusko-Ikaskuntza - Sociedad de Estudios Vascos; Euskadiko Filmategia - Filmoteca Vasca, 1985.
- *Hacia un cine vasco*. Sant Sebastià - Donòstia: Filmoteca Vasca - Euskadiko Filmategia, 1985.
- ZUNZUNEGUI, Santos. *El cine en Euskadi: Notas para un debate abierto*. Donòstia - Sant Sebastià: Eusko-Ikaskuntza - Sociedad de Estudios Vascos, 1983. [Separata]
- *El cine en el País Vasco*. Bilbao: Bizkaiko Foru Aldundia - Diputación Foral de Vizcaya, 1985.
- *El cine en el País Vasco: la aventura de una cinematografía periférica*. Múrcia: Filmoteca Regional de Murcia, 1986.

Galícia

- ÁLVAREZ POUSA, Loís: «A imaxe e os medios audiovisuais». *Entregas de Comunicación Cultural. Imaxe*. Santiago de Compostel·la: Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Cultura. Dirección Xeral de Cultura, 1984, núm. 2.
- ÁLVAREZ POUSA, Loís [ed.]. *Produccions de cine e vídeo 1984*. Santiago de Compostel·la: Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Cultura. Dirección Xeral de Cultura, 1984. [Catàleg]
- CABO VILLAVERDE, Xosé Luis [ed.]. *Imaxe Galicia 1987-1989. A política audiovisual da Dirección Xeral de Cultura*. Santiago de Compostel·la: Xunta de Galicia. Consellería de Cultura e Deportes, 1989.
- CABO VILLAVERDE, Xosé Luis. *Espectáculos precinematográficos en Galicia. Das sombras chinescas os panoramas*. Pontevedra: XOCIVIGA; Concello de O Carballiño. Departamento de Cultura, 1990.
- *Cinematógrafos de Compostela 1900-1986*. La Coruña: Xunta de Galicia; Centro Galego de Artes da Imaxe (CGAI), 1992.
- CINE-CLUB ABERTAL. *Escolma do cine galego*. Vigo: I Xornadas de Cine Galego, 1980. [Carpeta amb cinc quadernets]
- EIJO BARRO, Mario. *Cineclubismo e cine non comercial en Santiago nos anos 60 e 70*. Santiago de Compostel·la: Universidade. Vicerrectorado de Actividades Culturais e Servicios Estudiantís, 1988.

- FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ, Miguel Anxo: *Crónica de cine. O Carballiño 1900-1994*. La Coruña: Xunta de Galicia; Centro Galego de Artes da Imaxe (CGAI), 1994.
- FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ, Miguel Anxo; González Álvarez, Manuel [eds.]. «15 anos do Cine-Club Carballiño». *Entregas de Comunicación Cultural. Imaxe*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Cultura. Dirección Xeral de Cultura, 1984, núm. 11.
- FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ, Miguel Anxo; Paz Rodríguez, Xosé; González Álvarez, Manuel [eds.]. «O cineclubismo en Galicia». *Entregas de Comunicación Cultural. Imaxe*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Cultura. Dirección Xeral de Cultura, 1984, núm. 7.
- FOLGAR DE LA CALLE, Xosé María. *Fondos documentales del Archivo Municipal de Santiago de Compostela relacionados con el cinematógrafo*. Santiago de Compostela: Universidade, 1987, p. 719-730. [Separata de *Jubilatio*]
- *El espectáculo cinematográfico en Galicia (1896-1920)*. Santiago de Compostela: Universidade, 1987.
- FOLGAR DE LA CALLE, Xosé María [ed.]. *Memoria de actividades*. Santiago de Compostela: Universidade. Vicerrectorado de Política Cultural. Aula de Cine, vol. 3, cursos 1986-1987 (1987), a vol. 8, curs 1991-1992 (1992).
- GARCÍA FERNÁNDEZ, Emilio Carlos. *Historia del cine en Galicia 1896-1984*. La Coruña: La Voz de Galicia, SA, 1985.
- GONZÁLEZ ÁLVAREZ, Manuel. *Documentos para a Historia do Cine en Galicia: 1970-1990*. La Coruña: Xunta de Galicia. Centro Galego de Artes da Imaxe (CGAI), 1992.
- HUESO MONTÓN, Ángel Luis [ed.]. *Memoria de actividades*. Santiago de Compostela: Universidade. Vicerrectorado de Actividades Culturais e Servicios Estudiantís. Aula de Cine, vol. 0, curs 1983-1984 (1984), a vol. 2, curs 1985-1986 (1986).
- HUESO MONTÓN, Ángel Luis [dir.]. *Catálogo dos fondos cinematográficos nos arquivos públicos galegos*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia. Comisión do Patrimonio Histórico. Consello da Cultura Galega, 1990.
- *Fontes e documentos sobre cine en Galicia nos arquivos da Administración Central*. La Coruña: Xunta de Galicia. Centro Galego de Artes da Imaxe (CGAI), 1992.
- HUESO MONTÓN, Ángel Luis. *La exhibición cinematográfica en La Coruña (1940-1989)*. La Coruña: Diputación Provincial, 1992. [Pròleg de Salvador Fernández Moreda]
- PÉREZ PENA, Amparo. *O cine da posguerra en Santiago (1939-1944)*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Cultura. Dirección Xeral de Cultura, 1985. [Extracte de la seua tesi de llicenciatura]

- QUIROGA VALCARCE, Luis Miguel. *El cine a través de la prensa diaria coruñesa en la década 1920-1930*. Santiago de Compostela: Universidade [s. a.]. [Tesi de llicenciatura]
- *El cine en Galicia durante la Segunda República*. Santiago de Compostela: Universidade. Facultad de Geografía e Historia. Departamento de Historia del Arte [s. a.]. [Treball presentat al Seminari d'Història del Cinema]
- SEOANE, Luis. *O cine e a fotografía*. La Coruña: Xunta de Galicia. Centro Galego de Artes da Imaxe (CGAI), 1994. [Edició a cura de Lino Braxe i Xavier Seoane]

Madrid

- AGULLÓ Y COBO, Mercedes [ed.]. *El cinematógrafo en Madrid: 1896-1960*. Madrid: Ayuntamiento. Museo Municipal. Concejalía de Cultura, 1986. [Carpeta amb tres quaderns]
- CÁNOVAS BELCHÍ, Joaquín Tomás. *El cine en Madrid (1919-1930): hacia la búsqueda de una identidad nacional*. Murcia: Universidad, 1990. [Tesi doctoral]
- CENTRO DE INVESTIGACIONES SOCIOECONÓMICAS, SL (CISE). *Encuesta del comportamiento cultural de los españoles. Análisis de la Comunidad de Madrid*. Madrid: Ministerio de Cultura. Secretaría General Técnica, març-octubre 1985, p.152-170.
- CRESPO, Mercedes. *Distribución urbana de los cines del Madrid de los orígenes*. Madrid: Universidad Complutense. Facultad de Geografía e Historia, 1995. [Tesi de llicenciatura]
- FERNÁNDEZ CUENCA, Carlos. *Promio, Jimeno y los primeros pasos del cine en España*. Madrid: Filmoteca Nacional de España, 1959.
- Fernández Muñoz, Ángel Luis. *Arquitectura teatral en Madrid. Del Corral de Comedias al cinematógrafo*. Madrid: El Avapiés, SA, 1989.
- MARTÍNEZ, Josefina. *Los primeros veinticinco años de cine en Madrid 1896-1920*. Madrid: Filmoteca Española; Instituto de la Cinematografía y de las Artes Audiovisuales (ICAA), 1992.
- PÉREZ PERUCHA, Julio [ed.]. *Madrid y el cine. Fiestas de San Isidro 1984*. Madrid: Ayuntamiento; Filmoteca Española, 1984.

Múrcia

- CÁNOVAS BELCHÍ, Joaquín Tomás; CERÓN GÓMEZ, Juan Francisco. *Murcianos en el cine*. Murcia: Obra Cultural, Caja Murcia, 1990.
- MUÑOZ ZIELINSKI, Manuel. *Inicios del espectáculo cinematográfico en la región murciana (1896-1907)*. Murcia: Real Academia Alfonso X el Sabio, 1985.

- VERA NICOLÁS, Pascual. *Empresa y exhibición cinematográfica en Murcia (1895-1939)*. Múrcia: Real Academia Alfonso X el Sabio, 1991.
- YAGÜE ESPINOSA, José A. [dir.]. *XV años de Cine-Club Hannibal*. Cartagena: Ayuntamiento. Concejalía de Cultura; Filmoteca Regional de Murcia; Caja Murcia; Obra Cultural de Cartagena, 1993.

Navarra

- MADARIAGA ATEKA, Javier. *Los inicios del cine y la fotografía en Navarra (1840-1940)*. Iruña-Pamplona: Departamento de Cultura del Gobierno de Navarra, 1988.

Rioja, La

- SÁNCHEZ SALAS, Bernardo. *1896-1955: del cinematógrafo al CinemaScope. Primera vuelta de manivela para una historia del cine en La Rioja*. Logronyo: Gobierno de La Rioja. Consejería de Educación, Cultura y Deportes, 1990.

Valencià, País

- BLASCO LAGUNA, Ricard. *Introducció a la història del cine valencià*. València: Ajuntament, 1981.
- FANÉS, Fèlix. *Cifesa, la antorcha de los éxitos*. València: Diputació. II Mostra de Cinema Mediterrani de València; Institució Alfons el Magnànim, 1981. [Aquest volum és la versió castellana de l'original *El cas Cifesa: vint anys de cinema espanyol (1932-1951)*. València: Filmoteca de la Generalitat Valenciana; Institut de les Arts Escèniques, Cinema i Música (IVAECM), 1988]
- JIMÉNEZ LOSANTOS, Encarna [ed.]. *València «late». 1: Imagen cinematográfica*. València: Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, 1988.
- LAHOZ RODRIGO, Juan Ignacio; Ortiz Villeta, Aurea [eds.]. *Historia del cine valenciano*. València: Levante. El Mercantil Valenciano. Prensa Valenciana, SA, 1991.
- MOLLÀ, Toni. *La llengua dels mitjans de comunicació*. València: Bromera, 1989.
- PÉREZ PERUCHA, Julio [ed.]. «CIFESA: de la antorcha de los éxitos a las cenizas del fracaso». *Archivos de la Filmoteca. Revista de Estudios Históricos sobre la Imagen* [València], (desembre 1989 - febrer 1990), núm. 4.

TOMÁS FERRÉ, Facundo [ed.]. *Los carteles valencianos en la Guerra Civil española*. València: Ajuntament. Delegació Municipal de Cultura, 1986.

VALERO ESCANDELL, José Ramón. «Payá». *Historia social de una industria juguetera*, València: Generalitat Valenciana. Servei d'Estudis i Documentació, Conselleria de Treball i Seguretat Social, 1991.